

## ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre .... 4 forint.  
Félévre .... 2 forint.  
Negyed évre .... 1 forint.

## SZERKESZTŐSÉG:

Hubacsek Pál ügyvéd irodájában,  
hova a lap szellemi részét illető  
közlemények és a pénzküldemé-  
nyek is intézendők.

# MINDSZENT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

HIRDETÉSEKRE NÉZVE  
a lap hátsó (4-ik) oldala 20 helyre  
van beosztva. Egy hely ára 90 kr.  
Kincstári bélyegilleték külön 30 kr.

## NYILTTÉRBE

minden egyes sor közlése 15 kr.  
Bérmertetlen levelek csak ismert  
kezektől fogadtatnak el. Kéziratok  
vissza nem adatnak.

MEGJELEN: MINDEN VASÁRNAP.

Felelős szerkesztők:  
**HUBACSEK PÁL és SZOBOTKA GUSZTÁV.**  
Kiadó tulajdonos:  
AZ ALAPÍTÓ EGYESÜLET.

EGYES SZÁM ÁRA 8 KRAJCÁR.

## AZ ÁRTÉRI ÉRDEKELTSÉG GYŰLÉSE.

Amidőn megemlítjük, hogy a Körös-Tisza és Maros közötti érdekelttség kormánybiztosa: Horváth Gyula ur ó nagysága az érdekelttségi gyűlést e hó 17-ik napjára a megyei székhely nagytermébe Szentésre hívta össze; jelezzük, hogy az alapszabály tervezet, mely a gyűlés elé terjesztetni fog, községünk előljáróságához, a meghatalmazottak között leendő körözés végett, egy példányban kiküldetett.

Mielőtt tárgyunk tulajdonképeni érdemére áttérnénk, azon sajnálatunknak kell kifejezést adnunk, hogy községünkben, a hol 14 meghatalmazott van, s maga az előljáróság is gyakorol néhány szavazatot: az említett alapszabály-tervezetből csak egyetlen egy példány jutott. — Kár volt pedig oly nagyon takarékoskodni, s alig hisszük, hogy 50 frttal nagyobb költséget okozott volna az, ha minden meghatalmazott számára nyomtatnak egy példányt. Ezt a költséget pedig már csak azért is, hogy minden egyes meghatalmazott kellőleg tájékozva legyen, s a gyűlésen a sok üres szóbeszédnek eleje vétessék, meg lehetett volna tenni. Ha 10 millióba nem öszültünk meg, 50 frtnak a terhét majd csak elviseltük volna valahogy.

No, de ezen már túl vagyunk s az egy példányból majd csak bölcsek leszünk mindnyájan.

A helyett azonban, hogy tovább rekriminálnánk, — nézzük, mi a szorosan vett tendónk?

E lapok hasábjain egy cikkben már fejtegettük, hogy mily ellentétek vannak az érdekelttség kebelében, hogy t. i. a Körös mentiek az egyenlő teherviselést nem akarják, hanem a költségeket a gátépítés és fentartás költségeihez akarják arányosítani kimutattuk, hogy mily veszedelem ez a Tisza vidékre; felhívtuk a meghatalmazottak figyelmét e körülményre. Hogy szavunk a pusztában kiáltó szava volt-e, a vagy meghallgatásra talált: nem tudjuk, csak az az egy bizonyos, hogy semmiféle mozgalmat, semmiféle tömörülést, egyik vagy másik irányban, eddig nem tapasztaltunk. Pedig már nagyon is itt volna az ideje; május 17-ik napja nagyon közel van, s akkor ítélnék elevenek és holtak fölött. Azon nap ez reánk nézve, a hol fölöttünk a lét és nem lét kockája fog eldőlni.

Nem szabad tehát összetett kezekkel néznünk, hogy mit tesznek mások, tennünk kell nekünk is. Tömörülnünk kell, el kell magunkat határoznunk valamire; mert ha semmit sem teszünk, vagy megoszunk és

szétzüllünk, úgy a körösiek diadala nekünk halotti torunk lehet.

Jöjjünk össze minél előbb, még nem késő. Vállalkozzék egy meghatalmazott, legyen az Péter vagy Pál, hívja össze valamennyit, s tartsunk tanácskozást a fölött, hogy mily magatartást tanusítsunk a gyűlésen, hová szavazzunk, melyik áramlatot segítsük diadalra? magunkat temessük-e el örökre, vagy másokat boldogítsunk?

Nem azért adták megbízóink a jogot kezünkbe, hogy zsebbe dugott kézzel várjuk: mit hoz a jövő? hanem azért, hogy tegyünk; tegyünk lakosságunknak javára, vidékünknek érdekében. Mi nem hisszük, hogy kölcsönös eszmecsere, a nézetek és vélemények nyilvánítása nélkül, egyöntetűen tudnánk eljárni.

Pedig az összetartásra oly nagy szükség van, mint még soha nem volt. Lehet, hogy mi leszünk a magunk 24 szavazatával a döntő tényező s lehet hogy mi mentjük meg az egész Tisza vidékének sorsát.

Rajta tehát, munkára fel! Jöjjünk össze minél előbb, állapítsuk meg a tervet, s mint egy ember, ellenállhatatlanul törjünk a jobb felé és segítsük diadalra a jobbat!

## KUBIKOSAINK ÉRDEKÉBEN.

## I.

Mi is azon alföldi községek egyike vagyunk, melyekben a töltésezési rendszer életbe léptével egy speciális osztály keletkezett, értjük a kubikos osztályt.

Hajdan a sáncmunkára gonosztevők ítéltettek, ma létért folyó küzdelem által üzetve önként vállalkozik a nép azon nem kevésbé test s lélekölő munkára, mit köznyelven kubikolásnak nevezünk.

Nincs kifogásunk a kubikolási munka, mint egy jelentékeny kenyérkereseti ág ellen; sőt egyoldalulag kontemplálva a dolgot, némileg hízoló is lehetne ránk nézve, hogy kubikosaink annak idejében busás özszeget keresnek; sőt e munkaszakban más megyebeli kartársaik felett még nevezetességre is emelkedtek, s mint tulszerény munkások, messze földön keresettek.

Azonban nézzük meg az éremnek másik oldalát is.

Mínt hogy községünk érdekel bennünket legközelebb, okoskodásainkat saját kubikosainkról meritett tapasztalatokra alapítjuk, de azokban egyszersmind megyénk más községeinek kubikos osztályát is felismerhetjük; mert mindenütt ugyanazon symtomákkal találkozunk, tehát ex uno disce omnes.

Volt alkalmunk látni, miszerint kubikosaink e nehéz munkát — a kubikolást, — minő lázas mohósággal végzik.

Csak a pénz jó számításba náluk, az egészség mellékes dolog, a vasárnapi pihenőt magoktól megtagadják, minden teher földet erejöknek tulfeszítésével szállítanak rendeltetése helyére, hogy az őszi és tavaszi hűvösebb estéken minden felső ruha s lábbeli nélkül pihenni veszedelmes, az előttük ismeretlen. Idejárul, hogy — ámbár egy nagyobb töltésezési munkánál egész koloniat képez a munkások nagy száma, mind amellet köztük semmi fegyelem nincs; s a kiben legkisebb hajlam van az immorális életre, benne kifejlődhetik; az éjszakai kártyázás, a rosz italok, — melyeket orvosrendőrileg kellene elkobozni — nem ritkán dorbézolásra s oly dulakodásra ragadják a tömeget, mely — mint sok szánandó példa beigazolta, — élet-halál tusával végződik.

Szóval, a kubikos munkát a dologbani mértéktelenség, az egészség és életnek a legkönnyelműbb kockáztatása jellemzik.

Csodálkozhatunk-e ily előzmények után, ha e szegény emberek testüket időnap előtt a nyavalyák fészkévé teszik?

Egy nagyobb töltésezési munka befejeztével lazajönnék, és hoznak magukkal dagadt lábereket, düledt szemeket, majd horpadt mellet, s egy nagy rész gümösödő tüdőt.

E diagnosis szomorú ugyan, de való.

Oly kérdéssel állunk tehát szemben, mely első rendben megyénket ugyan, de végső elemzésében a nemzetet érdekli.

Avagy nem satyrája-e a sorsnak, hogy míg az állam, valamint a megyék is mindent elkövetnek, hogy erős, csontos lovak, minta szarvasmarhák honosittassanak meg, — az alatt egy néposztályt tönkre menni hagynak, mely néposztály pedig, különösen megyénkben, a népesedés előmozdításának mindig egy lényeges organumát képezte, képezi ma, s kell, hogy képezze a jövőben is? S kérdjük, vajjon a mértékletlen kubik munka által korhadta tett testtel s összetört lélekkel fogja-e ezen szegény néposztály, e nagy nemzeti missiót — a népesedés emelését — teljesíteni?

Az iparos osztály sokalja a 14—15 órai napi foglalkozást, strike-ol, emancipálja magát a terhes munka alól, jogorvoslatot keres munkaadójának valódi vagy képzelt tulajdonságai ellen; mi pedig elnézzük, hogy szegény népünk, — mely gondolkodására nézve mindig kiskoru marad, — a nehéz és okszerűtlenül üzött kubik munkának rövid idő alatt áldozatul essék?

A börtönök lakóit jól tápláljuk, a humanizmus melegével ápolgatjuk, munkás néppel pedig, — mint aféle helótákkal — nem gondolunk?

Csángó testvéreinket behozzuk, hogy minél többen legyünk s ugyanakkor a nemzetfentartó egyik néposztály nagy százalékát tudóvészben sirba szállni engedjük?

Szeretünk hivatkozni nagy Széchényink szavaira, hogy „még az apagyilkosnak is meg kell kegyelmezni, ha magyar;“ mert kevesen vagyunk, — e lassu halállal küzködő szegény néposztályljal pedig nem törődünk?

## „OLCSÓ NAPSZÁM A MEZEI MUNKÁKÁNÁL.“

Ily cím alatt jelent meg lapunk 11-ik számában egy figyelemre méltó cikk, amely a cselédek drágaságával foglalkozva, üdvözli a kormány azon törekvését, hogy a szintén drága mezei munkabér olcsóbbá tétele végett a felső vidékről — tót atyánkfiai közül — akar az alföldre munkásokat importálni. Ebből kiindulva azt ajánlja cikkíró, hogy ne csak mezei munkásokat, hanem cselédeket is a felső vidékről hozassunk, mert ezek jobbák és olcsóbbak lesznek.

Megjegyeztük, hogy e cikkre visszatérünk és ígértünkhez képest adjuk véleményünket a következőkben:

Egyetértünk cikkíróval abban, hogy cselédeink drágák, elannyira, hogy a cseléd bére a legtöbb esetben nem áll arányban a gazda jövedelmével; elismerjük azt is, hogy bizony cselédeink rosszak s csak ritka kivételképen találni köztük egy minden tekintetben jóra való és becsületeset. Elismerjük azt is, hogy a mezei munkabér drága, s hogy a felső vidéki tót atyánkfia sokkal olcsóbbért dolgozik;

meg kell azonban jegyeznünk, hogy az alföldi mezei munkás munka bérének drágasága és a felső vidéki tót munkás munkabérének olcsósága csak relatív fogalom, mert az is figyelembe veendő, hogy mit és mennyit és hogyan dolgozik az alföldi és viszont a felső vidéki munkás? S ha a kettőt összehasonlítva méltatjuk, részünkről azon meggyőződésre jutunk, hogy az alföldi magyar munkás egy cseppel sem drágább, mint a felső vidéki tót munkás.

Az alföldi magyar munkás az aratás idejében hajnali 2—3 órakor már munkában áll s este 9—10 óráig dolgozik, sőt gyakran tovább. Pihenésre tehát alig fordít 4 órát. Ezt a szerfelett nehéz munkát a mi magyar néptünk, mely munka-edzett s aránylag

jól táplálkozik, megbirja s szokva lévén az éghajlathoz, csak nagy ritkán lesz beteggé. Ezt azonban a felső vidéki tót munkásról már nem mondhatni; a munkát nem bírja oly mértékben, mint a mi néptünk, az éghajlathoz szokva nincs, ha ide jön, folytonosan gyötri az előtte ismeretlen betegség, a váltóláz, és e mellett a sarlóval (kaszával nem tud dolgozni) felényit sem képes learatni, mint a magyar munkás a kaszával.

Az aratásnál pedig az a fő dolog, hogy minél előbb bevégezze legyen: a gyorsaság tehát nagyon kívánatos. Ezt pedig a tót munkással el nem érjük.

De ez még nem minden. A tót munkást lakhelyéről ide is szállítani, haza is kell viteni s a szállítás költségeit ide és vissza is fizetni kell.

Egybevetve az egybevetendőket, kiténik, hogy bár olcsóbb napibér mellett dolgozik a tót munkás, de felét sem végzi el egy nap annak, amit a magyar munkás elvégez s ha hozzávesszük az idő megtakarításához a tót munkás szállítási költségeit, kiténik, hogy egy cseppel sem drágább a mi munkásunk a tótnál. S ha ez így van, miért hagynók mi a magyar munkást pénz és kenyér nélkül a felső vidéki tót munkás előnyére? miért vennénk a nyakunkra egy sereg felső vidéki tótot, akivel még beszélni sem tudunk, ha csak tolmácsot nem alkalmazunk? miért élveadjunk mi a tót munkással s veszdődjünk a láz gyötrőtte néppel, ha hasznunk meg nincs belőle!

Véleményünk szerint a kormány törekvése egyáltalában nem helyeselhető s mi azzal megbárátkozni nem is tudnánk s nem hisszük, hogy ezzel a fenforgó bajt — a mezei munkabér drágaságát — orvosolni lehetne.

S valamint nem hisszük ezt, úgy nem hisszük azt sem, hogy cselédeink rosszasága és drágasága által előidézett kellemetlen helyzetet változtatni lehetne az által, ha felsővidéki tót cselédeket fogadnánk. A tót cseléd is épen oly rossz, mint a miénk, s nem másnak a kifolyása ez, mint az általános társadalmi betegségnek: az erkölcsök lazulásának.

Ez általánosan érzett bajon csak egy módszer segíthet: a helyes népnevelés és még az, ha a sok erkölcsrontó s a lélek valóságos metelyét képező zuglapok s a ponyvára való olvasmányok létezni megszűnnek s helyettük a jó és népszerű nyelven irt ismeretterjesztő könyvek jönnek forgalomba, a minek eddig ugyan nagy hiányában vagyunk; de ha a hivatott közegek, vármegye és kormány ideje korán nem intézkednek, hát a lélek- és erkölcsrontó olvasmányok még jobban burjánozni fognak, a becsület és egyenes jellem mindinkább veszni fog s felváltja azt a féktelen kapzsiság, nyersség s majd eljutunk oda, hogy az erkölcs elvész s „Róm a ledől és rabigába görbed.“

voltak külön eszméi s nem lehetett neki fogalma arról, mikép egy fiatal, vig katonatiszt, — mint az én csakélységem, — minő véleménnyel bír a házasságról és egy kötendő házasság okán szükségessé vált utat, hogyan teszi meg a katonatiszt.

Hogy ez így áll, megtudtam végrendeletéből.

Nagybátyám 30 évvel ezelőtt a nagy lutrin tetemes összeget nyert, s miután nem nősült meg, szükségletei pedig hivatalos állásával járó fizetéséből több, mint fedezve voltak, — a nyert összeg utáni kamatok folyton tőkésítve lettek és így sokoldalu jótékonyasága mellett is — bekövetkezett halálakor igen nagy vagyont hagyott hátra.

Kedvence voltam mindenha és kisebb adósságaimat nem egyszer kifizette, — bár mindig figyelmeztett, hogy óvakodjam a tetemesebb adósságtól; mert pazarlás, avagy sok adósság contrahálás esetén kitagad.

Hála az égnek! különködés, pazarlás nem voltak szokásaim és így a jó nagybácsi által adott tetemes havipénz és fizetésem elégségesek voltak rendszerinti kiadásaim fedezetére és a nagybácsinak nem volt oka a kitagadásra.

1871-ben épen Németországba vonultunk vissza s már előre örvendtem, hogy a vaskereszttel feldisiztettem jelenhetek meg nagybátyám előtt, mi

## KÖZSÉGI KÖZGYÜLÉSBŐL.

Egyszerre két közgyűlésről is kell referálnunk. Az egyik közgyűlést ápril hó 29-én tartotta képviselő testületünk, a másikat pedig május hó 3-án.

Az ápril hó 29-én tartott közgyűlés legfontosabb tárgya 14 képviselő által beadott amaz indítvány volt, hogy miután most már a regale jog a község tulajdonát képezi, hát engedjék meg a szőlőtulajdonosoknak, hogy saját termésü boraikat egynegyed akóval is eladhassák. — Hosszas tárgyalás után, belátva az indítványozók némelyike az indítvány helytelenségét és törvénytelenységét, attól elállt s így az indítvány el is ejtetett.

Utastított azonban a bizottság, hogy ha oly ajánlat érkezik, mely a község kára nélkül a bortermelőket némi kedvezményben részesíti, — figyelembe vegye; fentartván magának a képviselő testület a határozathozatal jogát.

E gyűlésen némi figyelemre méltó dolog még az volt, hogy a kidolgozandó szervezeti szabályrendelet tervezete, a képviselő testület tagjai között leendő kiosztás végett, 50 példányban kinyomtatandó.

A május 3-án tartott közgyűlés főbb tárgyai voltak:

Az alföldi tanítóegylet megkeresése, melyben értesíti Mindszent községét, hogy — az 1886. évben tartandó közgyűlését Mindszenten fogja megtartani. Egyhangulag határozatba ment, mikép a község, mint erkölcsi testület, minden tőle telhetőt elkövetend a közügy érdekében, s átiratilag értesíteni határozta az iskolaszéket: válasszon saját kebeléből bizottságot, mely a szükséges előintézkedéseket tegye meg. — Saját kebeléből a képviselő testület megválasztotta; Wimmer Károly, Koncz Lajos, Tary Endre, Bozó Bodi János képviselőket és Tábit Ferenc bírót.

A tüzi fecskendők elhelyezése tárgyában tett indítvány elfogadtatott, — kimondatván, miként ezentul a közháznál lesz az új nagy és egy új kézi fecskendő, — a cédulaház mellett emelendő félszerben lesz egy régi nagy vizipuska, míg a másik a falu alsó részén lesz célszerűen elhelyezendő, — egyik új kis fecskendő pedig a nagy székre lesz egy megbízható egyénhez kiadva. Kimondatott, hogy a jövő évi költségvetésbe az esetleg létesítendő tűzoltó egylet költségei fedezéséhez egy pár 100 frt felveendő, — végül Kohn Adolf amaz indítványa fogadtatott el, hogy a vész helyén leggyorsabban megjelenő fecskendő kocsisa 4 frttal, a legelső lajtos kocsis pedig 1, esetleg 2 frttal díjjaztassék.

A felelős éjjeli örök szerződése ez év végéig meghosszabbítani határozatott, miután valószínű, hogy az időre a községi új szervezeti szabályrendelet elkészül, mely a rendőrség ügyét is a viszonyoknak megfelelőleg módosítandja; ezen ügygyel kap-

dón ő L. ben — hová egy barátja s családjának látogatására ment — váratlanul meghalt. Betegsége rövid ideig tartott, mely alatt — tudósítás hiányán — nem kereshettem föl, hogy ápoljam, — nyilt sirjánál nem állhattam, hogy bucsut vegyek tőle.

Rendeltetési helyemre érve, a D-i törvényszék által küldött végrendeleti másolatot vettem kézhez; de ugyanaz időre már, egy hozzám intézett öt pecséttel ellátott levél is érkezett, melyet néhai nagybátyám íróasztalában találtak. A végrendelet szerint a nagybácsi vagyona — a jótékony intézeteknek, hű szolgáltnak, szegényeknek hagyományozott összegek levonása után, — két részre volt osztandó, melyek egyike enyém, másika pedig egy 17 éves leány: Mellien Éva kisasszonyé, a L. iskolaigazgató leányáé lett. Az öt pecséttel ellátott levél pedig tudtomra adta, hogy Éva kisasszony az ő ifjúkori eszményképének unokája.

Éva kisasszony nagyanyja ugyanis, mielőtt nagybátyám megkérhette volna, kezét másnak adta. — Nagybátyám forrón és a sirig híven szerette Éva nagyanyját, — Éva pedig az ő volt eszményképének hű mása; okos, kedves leány, arra teremtve, hogy: „egy férfinak a földet paradicsommá változtassa át.“

(Folyt. köv.)

## TÁRCSA?

### DAL.

Az enyhe szellő úgy susog,  
Úgy hi, hogy menjek el vele;  
Örök tavasz hónapba visz,  
Hol minden élettel tele.

A nap sugára úgy remeg:  
Követtem fényes lépteit,  
Hisz a hová visz, az öröm  
Soh' sem hulló rózsája nyit.

Mit ér, ha szellővel megyek,  
S a napnak fényét követem,  
Ha mindenik oda vezet,  
A hol nem szeret senkisésem! . . .

Hám Sándor.

## LEÁNYVÉZŐBEN.

— Elbeszélés. — Németből. —

Kedves nagybátyám erdőörvényeszi tanácsos D . . ben. — Kiténdő ember, de 66 éves agglégény volt. Mint minden agglégénynek, neki is

csalatosan tárgyalatott Sipka Vendel volt éjjeli őr kérvénye, illetve panasza állítólagos jogtalan elbocsátása tárgyában. A közgyűlés helyeslő tudomásul vette az előjárás által tett előterjesztést, illetve annak álláspontját magáévá tette.

Olvastatott a szolgabírói hivatal 199. számú átirata, melylyel a képviselő testület tudomására hozza, hogy a Tömörkényen emelendő rom. cath. templom építéséhez kért segély a vallás és közoktatási miniszterium által megtagadtatott. A bizottságnak kiadatott.

A községi képviselők számának kiegészítése tárgyában kiadott indítvány elfogadtatván, bizottság lett kiküldve a vonatkozó választási iratok tanulmányozására.

A községi kéményseprő fizetésének emelése iránti kérvénynek hely adatott és elhatároztatott, hogy a közháznál villanyos csengetyű huzal alkalmaztassék az állandó javítás alatt levő régi helyett.

## BIZOTTSÁGI JELENTÉS.

(Folytatás.)

Nem e jelentés keretébe tartozik mérlegelni a földvétel és regalejog megváltásának horderejét, éri és tudja a képviselő testület, s ugyszólván a községi lakosságnak is minden egyes tagja, hogy ez ügygyel a község forduló pontra lépett. E jelentés keretébe csak az tartozik, hogy a bizottság küldetéséről, feladatának miként lett megoldásáról számot adjon.

Igyekezttünk az időrendet és történeti hűséget megtartva, számoskodni eljárásunkról, — most még csak az van hátra, hogy számoljunk a költsön vett pénznek hová lett fordításáról is.

Számoskodásunkat e tekintetben a következőkben adjuk elő:

„A pesti hazai első takarékpénztári egyesület“ által nyújtott 225.000 forint költsön a már hivatkozott és csatolt elszámolási jegyzék szerint a következőképen lett kezeinkhez kifizetve:

A költsöntőke . . . . . 225 000 ft — kr.  
Ezen 225 000 forint költsöntőkéből, 95% árfolyammal leszámítolva, a községnek kifizetendő összegül marad 213 750 ft — kr.

Ehez jön az 1884 éviokt. 1 től az 1885. évi márczius hó 21-éig, vagyis 170 napra járó 5% kamat 5.312 ft 50 kr.  
A község követelése összesen 219.062 ft 50 kr.

Ezzel szemben a takarékpénztár követelése:  
1. Első félévi törlesztési részlet . . . . . 7031 ft 25 kr.

2. Időközi kamatok az 1884. évi október hó 1-től az 1885. évi márczius hó 11-ig . . . . . 5031 ft 25 kr.

3. Bélyegilleték . . . . . 22 ft 50 kr.

4. Bekebelezési illeték . . . . . 1035 ft 30 kr.

5. II. foku okmány bélyeg . . . . . 703 ft 75 kr.

Összesen . . . . . 13824 ft 05 kr.

Kifizetett tehát a bizottság kezeihez . . . . . 205 238 ft 45 kr.

Ezen, a takarékpénztártól készpénzben felvett összegből, a már szintén hivatkozott és mellékelt jegyzékony szerint, kifizetett az ögrófnak . . . . . 196 012 ft 08 kr.

A bizottság kezeiben maradt tehát . . . . . 9226 ft 37 kr.

azaz kilencezer kétszáz huszonhat forint harminchétf krajcár.

Hogy azonban ezen összegről számoljunk, szüksegesnek és célirányosnak tartottuk számadásunkba felvenni azon földbirtok jövedelmét is, a melyet ögróf ur ö méltósága a múlt év folyamán rendelkezésünkre bocsájtott.

Mielőtt azonban ezen teljes számadást előadnók, engedje meg a képviselő testület, hogy egy kis kitérést tegyünk az ügy ezen részének történetére.

Tudja mindenki nagyon jól, hogy szerződéseink úgy szólnak, mikép a megvett földbirtok és a megváltott regale jognak a község a vételár lefizetésekor lép birtokába; mindezek felül tudta a bizottság azt is, hogy bármennyire takarékoskodjék s hogy

bármennyire lehető kimélettel bánjon is a pénzzel, ha fölösleges kiadásokat nem tesz is, az ügy lebonyolítása nem kevés pénzbe kerül, de tudta azt is nagyon jól, hogy a község kellő mennyiségű pénzzel nem rendelkezik, — nemcsak azért, mert a községi pénztár rendszerint üres, hanem azért is, mert költségvetésileg ilyenmü kiadásokról, valamint a jelen évre, úgy az előző évekre sem volt gondoskodva. A dolgok ilyen állásban pedig, ha a bizottság a község pénztárát vette volna igénybe, úgy könnyen megeshetett volna, hogy a község másnemü kötelezettségeinek nem bír vala eleget tenni; s végre a bizottság vezérelve az volt, hogy a községi pénztár lehető kimélettel bonyolítottassék le az egész ügy.

Ily tudattól és eszmétől vezéreltetve, a bizottság ögróf urhoz fordult, kérvén, hogy bár a vételár kifizetve nincs, engedje át használatra a községnek a kurcaréti birtokból házi kezelés alatt lévő s tehén és sertés járásul használni szokott földterületét azon czélból, hogy a sokszor pénzügyi zavarokkal küzdő község az ügylet lebonyolításával járó költségek fedezésére biztos jövedelmi forrással rendelkezék. —

Ögróf ur előadott kérelmünket meghallgatva, azt már megszokott jószívűségével teljesítette is, oly hozzáadással azonban, hogy — bár kijelentette, miszerint a kérdéses tehén és sertésjárást, a község pénzügyi helyzetén segitendő, a község használatára a bizottság rendelkezése alá bocsájtja úgy, hogy annak jövedelme a jogügyletek lebonyolítására szükséges költségek fedezésére fordítható, mindazonáltal oly föltétel mellett, hogy a kezelési költségek levorása után fennmaradó összeg majdan, ha a földbirtok és regalejog jövedelméből a költsön törlesztések mellett elég pénz marad: a tömörkényen építendő templom javára fordítottassék.

Ögróf ur ezen kijelentését a bizottság örömmel fogadta s míg egyrészt a község azon helyzetbe jutott, hogy saját pénztárából a költségek fedezésére egyetlen krajcárt sem volt kénytelen fordítani, nem is említve a közvetett hasznot, mi is az egyes községi lakosra a tehéntartás lehetőségével járult, másrészt a tömörkényi templom építési költségeinek fedezésére meglehető pénzalappal rendelkezünk.

Ögróf ur ezen áldozatkészségével rendelkezésünkre bocsájtott földbirtok a Weisz Lőrinc-től alhaszonbérben birt mintegy 40 holdnyi területtel kezelés alá vétetvén, annak jövedelmeként befolyt:

1. Kaszáló és gyékényből . . . . .	278 ft 29 kr.
2. Sertések után . . . . .	32 ft 93 kr.
3. Tehenek után . . . . .	935 ft 56 kr.
Összesen . . . . .	1246 ft 83 kr.

Ehez hozzáadva a 225.000 forint költsön maradványát . . . . . 9226 ft 37 kr.

A bizottság rendelkezése alatt volt 10473 ft 20 kr.

Kiadások a következők:

1. Uti és egyéb költségek . . . . .	1148 ft 47 kr.
2. A föld kezelésével és hasznosításával összekötött költségek . . . . .	82 ft — kr.
3. Weisz Lőrincnek alhaszonbéri összeg fejében kifizetett . . . . .	287 ft 19 kr.
4. Az 1883 évben elért jövedelem összege, a Weisz-féle alhaszonbérlet után a községi pénztárba beszolgáltatott . . . . .	113 ft — kr.
5. A közgyűléstől nyert felhatalmazás alapján vásárolt három vizi puska árába a csatolt számla szerint kifizetett . . . . .	1110 ft — kr.
6. Ugyancsak a közgyűléstől nyert korábbi felhatalmazás alapján a község részére 360 frtért vásárolt tűzmentes pénzszekrényre, a szintén mellékelt számla szerint kifizetett . . . . .	160 ft — kr.
7. Hoffer Antal kir. közjegyzőnek a 225.000 forintos kötvény kiállítására körül felmerült költségei és díjai fejében a csatolt nyugta szerint kifizetett . . . . .	114 ft 60 kr.
Kifizetett tehát összesen . . . . .	3015 ft 26 kr.
mely összeget levonva a bizottság kezelése alatt volt . . . . .	10473 ft 20 kr.
ból, pénzmaradvány . . . . .	7457 ft 94 kr.
mely összeg a mindszei takarékpénztárnál általunk	

1. Uti és egyéb költségek . . . . . 1148 ft 47 kr.

2. A föld kezelésével és hasznosításával összekötött költségek . . . . . 82 ft — kr.

3. Weisz Lőrincnek alhaszonbéri összeg fejében kifizetett . . . . . 287 ft 19 kr.

4. Az 1883 évben elért jövedelem összege, a Weisz-féle alhaszonbérlet után a községi pénztárba beszolgáltatott . . . . . 113 ft — kr.

5. A közgyűléstől nyert felhatalmazás alapján vásárolt három vizi puska árába a csatolt számla szerint kifizetett . . . . . 1110 ft — kr.

6. Ugyancsak a közgyűléstől nyert korábbi felhatalmazás alapján a község részére 360 frtért vásárolt tűzmentes pénzszekrényre, a szintén mellékelt számla szerint kifizetett . . . . . 160 ft — kr.

7. Hoffer Antal kir. közjegyzőnek a 225.000 forintos kötvény kiállítására körül felmerült költségei és díjai fejében a csatolt nyugta szerint kifizetett . . . . . 114 ft 60 kr.

Kifizetett tehát összesen . . . . . 3015 ft 26 kr.

mely összeget levonva a bizottság kezelése alatt volt . . . . . 10473 ft 20 kr.

ból, pénzmaradvány . . . . . 7457 ft 94 kr.

mely összeg a mindszei takarékpénztárnál általunk

gyümölcsötvetés végett elhelyeztetvén, az erről szóló takarékpénztári betéti könyvecskét van szerencsénk egyuttal a t. képviselő testületnek ezen jelentésünkhöz mellékelten bemutatni.

Vége következik.

## Gazdasági közlmények.

### Még valami a buza és zabvetések fogasolásáról.

Mult alkalommal saját tapasztalataimból merített tényekkel iparkodtam — az őszi vetések ápolása című cikkben — különösen a ritka őszi buza vetések fogasolásának hasznáról meggyőzni olvasóinkat. — Ma egy német szaklapban, az általam elmondottak kapcsában, olvasom a zabvetések fogasolásának hasznos voltát.

Különösen hangsúlyozom e körülményt azért; mert időjárásunk a zabvetésekre nagyon mostoha volt, s azok átaljában ritkán keltek.

Az említett szaklap a zabvetések fogasolásáról a következőket ajánlja:

A zabvetés akkor, mikor 9—12 centiméter magas, a talaj kellő megszikkadásával épen úgy, mint a buza, megfogasolandó. — Leginkább kötött talajon alkalmazandó a fogasolás, s főképpen akkor, ha esőre van kilátásunk. — Ha a zabvetés nem gazos, a fogasolás után jó azt ismét lehengerezni, ha azonban gazos, a hengerezéssel várni kell addig, míg a borona által feltépett gyom kétféleg megfonnyad. — Laza talajon a zabot fogasolni nem szabad, csak az esetben, ha vetés után nagyzapok által összehordatott. Belgiumban a zabot fordított boronával simitják.

Nem hivatkozhatom arra, hogy megtevéen ez eljárást, sikerét tapasztaltam; — de megtettem kísérletül azt a napokban s eredményével annak idején beszámolok.

Jó lenne, ha gazdatársaim közül is néhányan, ha kis mértékben is, kísérletet tennének s annak eredményes vagy nem eredményes voltát e lapok szerkesztőségével tudatnák.

### Az időjárásról és vetéseink állásáról.

Két hónapon keresztül félve, reménylve vártuk az esőt, — s amint az naponként el-el maradt, úgy fogytak az aratáshoz kötött reményeink is. — Fájó szívvel láttuk, hogy megy tönkre rozsvetéseink 50 százaléka, a megmaradott pedig ritka s kevés eredményt ígérő. Tavaszi vetéseink is sárgulni kezdtek már, s buzáink is érezték a szárazság borzasztó hatását.

Végre az elmúlt hónap utolsó napja meghozta az áldást hozó esőt, s azóta naponként van egy egy kis esőnk. — Jóltehetőleg hatott ez összes vetéseinkre, s megvigasztalta a már már csüggedő gazdát. — A rozs azonban már későn kapta s ha segít is rajta, csak az említett jobb részén segít.

A kaszálók, a legelők egyszerre felvidultak s szemmel láthatólag nő a fű rajtok. Áldás ez azon gazdákra, kik jószágukat füre bérelni szokták s a szárazság miatt az elhajtott marhát ismét haza hajtották; mert legelő nem volt. Még is kezdődött újra a marháknak legelőre hajtása.

### Üzleti tudósítás.

A vetések állásáról a héten a legellentétebb jó és rossz hírek keringtek. Mindenütt szárazságról s az általa okozott kárról panaszkodtak s a vetések csakugyan kezdtek szenvedni, midőn a segítség megérkezett. A hét végében az ország majdnem minden részében kisebb nagyobb eső volt; de a nyert nedvesség csak rövid időre lesz elég. Hosszu esőt kellene a májusnak hoznia, hogy jó aratásunk legyen.

Az áru tőzsdén a békés vagy harcias hírekhez képest a buza észre hol emelkedő, hol csökkenő irányzattal igen élénken vétetett. Az ár 9.40 ról 9.90 ig ment. azután 9.30-ra szállt, ismét 9.56-ra emelkedett, leszállt 9.50 re s 9.36—9.38 on zárul rohamosan csökkenő irányzat mellett.

Gabona üzlet. Buza az egész héten át lassan, de folytonosan emelkedő irányzatot követett, noha a vételkedv mindig csak korlátolt maradt. Az uralgó szárazság s az angolok hadikészülődései folytán,

az eladók szilárdan tartották készleteiket s napról-napra fokozták igényeiket, mit a malmoknak, élénk ellenállás dacára, számban kellett venniök. A hét végén az áremelkedés kereskedelmi árunál 20—25 és finomabb fajknál 25—30 krt tett. Az egész heti forgalom 100.000 mmra ment. Buza t vaszra e héten élénken lebonyolított és 925 kr pénzfolyammal zárult.

**Rozsban** kevés volt a hozatal és gyöngye a forgalom. Változatlan szilárd áron kelt el 3000 mm. 7.70—8.10 frton.

**Árpa** szinte kevés hozatott. Változatlanul szilárd maradt. Elkelt 70.00 mm. jelentéktelen takarmány áru 6.80—7 frton. Maláta árpa nem került forgalomba. Zab iránya igen szilárd volt. Közönséges áru 7.30, középfaj 7.40—7.50, finom 7.60—7.65 frttal fizettetett. A forgalom 6000 mm. volt. Zab tavaszra 7.45 frtos árfolyamon bonyolított le. Zab őszre 10 krral variált s 6.60—6.59 frton kett s végül engedő irányzat mellett 6.58—6.60 frton kelt.

**Tengeriben** szilárd hangulat uralkodott s 20,000 mm. kelt el s ugyanannyi költésekre szállított. Az árak 5 krral magasabban zárultak. Bánáti 6.35—6.40 frton, máj. fajok 6.20—6.30 kron. Tengeri május—juniusra gyöngye árullámszának volt alávétve s 6.30—6.37 frton kelt és 6.23—6.25 frton zárult, szintén elegendő irányzattal.

**Repcé.** Az üzlet e héten meglehetősen volt. A száraz időjárás miatt és a háborús hírek folytán az olajgyárosok nagyobb keresletet tanúsítottak, — a tulajdonosok magasabb árakat követeltek és az árak tényleg 75 krral emelkedtek. Elkelt 4000 métermázsa káposztarepcé 13.60—13.75 frt; 1000 métermázsa bánási repce 13 frton. Káposztarepcé határidőre szintén emelkedett; augusztus—szeptember 10,000 métermázsa köttetett 13,75 frton, ma 14 frtot követelnek, miután a vetések állásáról kedvezőtlen hírek érkeztek.

## Helyi és vegyes hírek.

— **Szerencsétlenség.** Korom József helybeli lakos nagyobb házat épített. Az építkezés oly összevissza s a személybiztonságra való tekintet nélkül folyik, hogy a komolyabban gondolkodókban már az építkezés kezdeténél le nem győzhető aggályokat szült. És ime megtörtént, a mitől annyira féltünk. F. hó 2-án a lebontott épület egyik közfalának ledöntésével volt néhány munkás elfoglalva, hogy a munka gyorsabban folyjon s valószínűleg az építő mester rendeletére akként jártak el, hogy a kidöntendő házfalat aláásták. Azonban a közfal nem várta azt be, hogy ledöntsék, hanem ledőlt önmagától, maga alá temetvén Mihály Mihály munkást. Életéhez kevés a remény. A szolgabírósi erélyes vizsgálatot indított meg.

— **Állatjárvány.** A derekegyházi uradalomhoz tartozó tompaháti majorban a szarvasmarhák között a száj- és körömfájás nagy mérvben kiütött, s már számos állat hullott el e betegségben. Az óvintézkedéseket Mausz Péter kertületi állami állatorvos, Mihály Pál megyei állatorvos és járásunk szolgabírája egyetértőleg megtették.

— **A községi jegyzői teendők.** Volt alkalmunk megtekinteni azon „hivatalos összeállítás”-t, melyet a belügyminister 19131—85 sz. a. kibocsátott, s a mely azon törvényeket, szabályrendeleteket és utasításokat tartalmazza, a melyek a községi — és körjegyzőkre köteleességet ruháznak. No, ha ezt a községi és körjegyzők teljesen ismerik s abban tökéletes jártassággal bírnak, akkor megérdemlik, hogy ők maguk legyenek a ministerek. E „hivatalos összeállítás” szerint a jegyzőnek pénzügyi kapacitásnak, jó katonának, kitűnő paedagogusnak, jogtudósnak, mint a magánjogi, mint a büntető ügyekben, szak-képzett mérnöknek, praktikus nemzetgazdának és kereskedőnek kell lennie; de ismernie kell ugy az állami, mint a községi közigazgatás minden ágát a legapróbb részletekig és jobb rendőrnöknek kell lennie, mint akár a fővárosi rendőrfőkapitánynak. Elmondhatjuk, hogy ily „hivatalos összeállítás” kifundálásához nagyon is pihent ész szükségesség.

— **Megei bizottsági tagok.** Csongrád megye bizottsági tagjainak az 1885. évre összeállított végérvényes névjegyzéke szerint a megyei törvényhatósági bizottság összesen 192 tagból áll. E 192 bizottsági tag az egyes megyebeli községek között a következőképen oszlik meg:

1. szentesi	45 választott	55 virilis,	összesen	100.
2. csongrádi	22	16	"	38.
3. Mindszenti	3	6	"	9.
4. dorozsmai	9	2	"	11.
5. szegvári	4	3	"	7.
6. kisteleki	2	1	"	3.
7. horgosi	2	2	"	4.
8. csanyi	1	—	"	1.
9. tápéi	2	—	"	2.
10. sándorfalvi	2	2	"	4.
11. algyői	—	1	"	1.
12. mágocsi	2	2	"	4.
13. derekegyházi	—	1	"	1.
14. sövényházi	1	3	"	4.
15. öttömösi	—	1	"	1.
16. f.-sebestyeni	—	1	"	1.
17. teési	— választott	1 virilis,	összesen	1.

A számok e csoportosításából kitűnik, hogy községünk, különösen Csongráddal szemben, mily aránytalanul van a megyei törvényhatósági bizottságban képviselve. E körülménnyel és annak okaival foglalkozandunk.

— **Népesedési mozgalom.** A lefolyt április hónapban községünkben született 15 fiu, 18 leány; összesen 33. Törvénytelen születési eset nem fordult elő. Meghalt 31 férfi, 20 nő; összesen 51. Csökkenés 18. Ez év négy havában született összesen 158, meghalt 205. Csökkenés 47. Április hónapban házasságra lépett 4 pár.

— **Öngyilkosság.** A baksi majorbeli juhásznő április hó 29-én fölakasztotta magát. A dolog akként esett meg, hogy az asszonykát — kinek mellesleg légyen mondva 3 hónapos csecsemője van, — férje a hűtlenség tettén rajta kapta s jól elverte. Az asszony ennek következtében délután ugy 5 óra tájban fölakasztotta magát. A holttestet a Kisteleken lakó járási orvos vizsgálta meg, s a külérőszak nyomait észlelvén, a törvényszékhez jelentette föl az esetet.

— **Furcsa kedvtöltés.** Ha valahol, ugy Baranyában nagy szolgálatot tesz az új pandur világ. A csendőrség a napokban hét — heten voltak, mint a gősei ördögök — kékesdi polgárt fogott el, kik abban találták multságukat, hogy egyes szőlő tulajdonosok pincéibe betörve, — alkalmasint boszúból — a hordókból a borokat kiereszgették. Mind a hét jómadarat épen munkáközben csipte nyakon az arra cirkáló rendőrség s onnét rögtön Pécsváradra kísértettek.

— **Ritka mint a fehér lobogó.** Itt is lehetne a hollóról szóló közmondást variálni, a mennyiben az csakugyan a legkritikább esetek közé tartozik, hogy egy börtönhelyiség bennlakók nélkül unatkozzék. A mohácsi járásbírósi börtönhelyiségének ürességéről szól a nóta. Ez épületben ugyanis április hó 2-ika óta nem volt vendég s így az ily alkalommal szokásos fehér lobogót kitűzték a jó mohácsiak. — Vajha na gyobb városok börtön helyiségeiről is írhatnánk minél többször hasonlóan!

— **Előkelő aranyműves.** Egy merányi arany művesboltban mindennap delelőnkint előkelő, — szép nőt lehet látni, aki kalapácsol és ráspolyoz, s feszült figyelemmel hallgatja egy bőrkötényes mester utasításait. Elegáns ekvipázsok robognak a bolt elé s magasrangú hölgyek szállnak ki, hogy a szép tanítvány munkáját megtekintsék. A tanítvány már meglehetősen tökélyre vitte; két pompás gyűrűt már készített, most pedig egy aranyláncot dolgozik. Ez a dilettans aranyműves pedig nem más, mint Mária Terézia osztrák főhercegnő.

— **Hű szolgálta.** Bécsben nem rég halt meg Stand Ferenc 59 éves szolgálta, ki csaknem teljes négy évtizeden át volt egy bécsi gyároznál. Ezalatt az idő alatt mindig oly lelkiismeretes pontossággal végezte a rábizottakat, hogy ura és családja nem is tekintett ték szolgáltnak, hanem a család egyik tagjának. Ehála lálózása után lálájában 8,000 frt értékű különféle értékpapírokat találtak s a következő végrendeletet: „Utolsó akaratom! Rokonaim nincsenek. (A feleség sokba kerül) szokta volt mondani életében. Minthogy uram és családja mindig a legjobb bánásmódban részesítettek, s azt, amit hátrahagyok, csak az ő jóságuk által takaríthattam meg, köszönetet mondok nekik az 1846 óta irántam tanúsított jóságukért s kizárólagos örökösömül főnököm öt gyermekét nevezem ki. Éljenek mindnyájan sokáig és boldogul s őrizzenek meg engem jó emlékezetükben.”

— **Tűz és emberhalál.** Leleszen (Hevesm.) ápr. 28-án egy zsidó korcsmáros gondatlansága következtében tűz ütött ki s 104 ház lett hamuvá. A dolog ugy történt, hogy a korcsmáros, amint a spirtust elegyítette vízzel, pipázott és a spirtusz ettől lángra kapott. Ebből tamadt a tűz, mely drületes gyorsasággal terjedt. Egy asszony is odaégett s testét egészen megsülve húzták ki az útszökök közül. Ezenkívül többen kaptak súlyos égési sebeket.

— **A minek az asszony az oka.** Kassán történt: X. ur fiatal iparos, a kassai iparos-világ „haute-volée”-jának fölkapott tagja, módos és mulató, egy baja volt csak, hogy a felesége — szép volt. Az pedig nagy baj. A szép asszonynak udvarolnak, a szép asszonynak ékszer kell, a szép asszony színházba jár — magát mutogatni, a szép asszony tükör előtt ül és nem a pudli előtt, a szép asszony nem főz, s mindezeknek okáért aztán az üzlet pang, a vagyon meg fogy. És a férfi! Annak eleintén tetszik a dolog, azután elkezd főzni a feje, későbbben észreveszi, hogy az ő felesége tulajdonképpen nem is feleség, s következik a bor, az ivás, a melynek utána a férj vagy sikkasztó, vagy öngyilkos jelölt. X. ur is épp ugy volt, azzal a különbséggel, hogy ő nem sikkasztott, mert — nem volt mit. Ahelyet végrendeletet írt. Abban a végrendeletben pedig meghagyta, hogy fekvő vagyonának fele a görög keleti templom nagyharangjának adassék, másik fele a temetkező egyesületnek, munkakészletéből fizessék ki a meglévő adósságait s csak a mi megmaradt, azt adják az asszonynak. A temetésen pedig egyetlen asszony se jelenjék meg, még a — felesége sem! Mert az a feleség, az volt az ő életének legkeserűbb fele. S mikor mindezzel készen volt, a végrendeletet lepecsételte s a törvényszéknek címezve postára adta, bement a szobájába és egy nagyot lőtt, amire a házbellek ijedten rohantak be s ott láttak — nem a földön — hanem a szoba tetőn egy égre tört nagy lyukat. X. urnak még kezében volt a forgó pisztoly, mely füstölt inkább, mint forgott. „Mit tettél bol dogtalan?” rivallt rá a felesége. X. ur mosolygott s azt mondta, hogy egy megátalkodott legyet vett célba a padmalyon, mely azelőtt nem hagyott neki békét. Elhitték neki, Hanem a végrendeletet nem lehetett visszakeríteni a postáról, azt a törvényszék megkapta, ott elolvasták, s így a história kitudódott. Morál: 1. Ne válaszd nagyon szép feleséget; 2. Ha főbe akarod magad lötni, ne tedd postára a végrendeletet a végzetes lövés — előtt.

— **Csirke, mint dajka.** Egy magyar gazda írja a következő esetet: „A nőm egy tyukját még január hó végén ültette meg 14 tojásra, a melyekből a rendes időre a csirkék ki is keltek. Ugyanazon a helyen tartózkodott egy késő őszi csirke is, mely most mindössze is csak olyan nagy, — mint egy közönséges rántani való csirke. Ez a nagy csirke folytonosan az aprók közt lévén, a kotlós tyuk nem bántotta. Három hét múlva az öreg kotlós tojós lett és csirkéit elhagyta. Az apró csirkéket most a nagy csirke vette pártfogásába, vezette őket annak rendje és módja szerint, kotyogott nekik és kínálta őket a talált eledellel. Egész gyönyörűség látni őket.”

### Szerkesztői üzenetek.

„Egy megfejthetlen themáról:” Alkalmilag jönni fog.

„A g o s t.” A beküldött fordítást megkaptuk, de oly németes izü s minden magyarosságot nélkülöző, hogy csak teljes átdolgozás után — amire szerkesztőségünk vállalkozott — adhatjuk.

Móra István FÉLEGYHÁZA. Rájuk kerítjük a s o r t.

## Here eladás!

A „bökény-mindszenti tiszaszabályozási társulat” gátjain a here eladás f. hó 12-én fog megkezdetni.

A here egész nyári vágásra, apróbb szakaszokban, a helyszínén nyilvános árverés mellett lesz eladva, a következő sor-és időrend megtartása mellett:

**F. hó 12-én** reggel 8 órakor a mindszenti határban a Szegfűcsárdánál kezdve s aznap a szegvári határig;

**13-án** reggel 8 órakor a szegvári határ alsó részénél kezdve a Rácz-féle őrházig;

**14-én** a bökényi csárdánál kezdve, Kun-szentmárton határáig szakadatlanul folytatva tart az eladás.

Szentes, 1885. május 7.

**Sima Ferencz,**  
társulati igazgató.